

Raadsvoorstel

Categorie	: Vaststelling beleid
Onderwerp	: Uitvoeringsprogramma Kraaijbergse Plassen 2022-2024
Datum college	: 11 oktober 2022
Portefeuillehouder	: Wethouder Maarten Jilisen
Team	: Projectenbureau ruimte/vastgoed
Nummer raadsvoorstel	: RIS 2022-R-159
Datum raad	: 8 december 2022
Agendapunt raad	: 20

Samenvatting

In 2018 is de Nota Waterrecreatieparadijs De Kraaijbergse Plassen vastgesteld door de gemeenteraad van Cuijk. Deze visie schetst de toekomstige ambities, kansen en ontwikkelingen rondom recreatie voor de Kraaijbergse Plassen. Om invulling te geven aan deze visie en gezien de vele ontwikkelingen in het gebied, is een gebiedsmanager begonnen als centraal aanspreekpunt om diverse zaken te coördineren. Om alle ontwikkelingen te stroomlijnen is vervolgens het rapport Toekomst Watergebruik De Kraaijbergse Plassen en uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit rapport is vastgesteld door het college van Cuijk in december 2021.

Het rapport Toekomst Watergebruik geeft inzicht in de toekomstige ontwikkelingen in de Kraaijbergse Plassen die zorgen voor een veranderende vraag en gebruik. Het resultaat is een diagnose wat er op de gemeente, ondernemers en gebruikers afkomt, wat zij moeten doen om daar op in te spelen en welke beheerafspraken er nodig zijn om het groeiende gebruik van de Kraaijbergse Plassen voor alle doelgroepen aantrekkelijk te maken en te houden. Dit is ook de basis voor een goed, integraal gebiedsbeheer van de Plassen.

Het uitvoeringsprogramma vormt uiteindelijk de basis om de Kraaijbergse Plassen de komende jaren verder te ontwikkelen tot een waardevolle bestemming waarbij maatschappelijke-, economische- en natuurbelangen hand in hand gaan. Het uitvoeringsprogramma geeft duidelijk aan welke prioriteiten er zijn om tot een sterke en waardevolle gebiedsontwikkeling te komen in de Kraaijbergse Plassen. Deze gebiedsontwikkeling houdt rekening met de belangen van de inwoners, bezoekers, verblijfgasten, ondernemers, overheden, belangenorganisaties, waterschap en overige belanghebbenden.

Kortom, het rapport Toekomst Watergebruik De Kraaijbergse Plassen en bijbehorende uitvoeringsprogramma hebben als doel om de ontwikkelingen te stroomlijnen en te zorgen voor een versterking van het recreatief-toeristisch ecosysteem van de Kraaijbergse



Plassen. Bovendien is dit een verdere uitwerking van de in 2018 vastgestelde Nota waterrecreatieparadijs. Het advies is om het uitvoeringsprogramma bijbehorend aan de rapportage Toekomst Watergebruik De Kraaijensbergse Plassen vast te stellen.

Wat wordt voorgesteld te besluiten?

Voorgesteld wordt:

1. vast te stellen het 'Uitvoeringsprogramma Kraaijensbergse Plassen 2022-2024';
2. de uitvoeringsmiddelen van € 200.000,- beschikbaar te stellen;
3. eind 2024 uw raad te informeren over de voortgang van dit project door middel van een evaluatie.

Wat is de aanleiding voor dit voorstel?

De komende ontwikkelingen die zich rondom de Kraaijensbergse Plassen gaan afspelen.

Welk resultaat willen we bereiken?

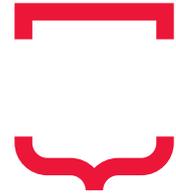
Het rapport Toekomst Watergebruik De Kraaijensbergse Plassen en bijbehorende uitvoeringsprogramma hebben als doel om de ontwikkelingen te stroomlijnen en te zorgen voor een versterking van het recreatief-toeristisch ecosysteem van de Kraaijensbergse plassen. Op deze manier kunnen de Kraaijensbergse Plassen zich de komende jaren ontwikkelen tot een waardevolle bestemming en de 'Toeristische poort worden naar de regio Land van Cuijk', voor zowel inwoners als bezoekers, waarbij maatschappelijke, economische en natuurbelangen hand in hand gaan. Bovendien is dit een verdere uitwerking van de in 2018 vastgestelde Nota Waterrecreatieparadijs waarmee uitvoering wordt gegeven aan nieuwe en bestaande plannen.

Toelichting proces

In 2018 is de Nota Waterrecreatieparadijs De Kraaijensbergse Plassen vastgesteld door de gemeenteraad van Cuijk. Deze visie schetst de toekomstige ambities, kansen en ontwikkelingen rondom recreatie voor de Kraaijensbergse Plassen. Om invulling te geven aan deze visie en gezien de vele ontwikkelingen in het gebied, is in april 2021 een gebiedsmanager begonnen als centraal aanspreekpunt om diverse zaken te coördineren. Om alle ontwikkelingen te stroomlijnen is vervolgens het rapport Toekomst Watergebruik Kraaijensbergse Plassen en uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit rapport is vastgesteld door het college van Cuijk in december 2021.

Alle stakeholders zijn betrokken bij het traject. Echter, eind 2021 en begin 2022 zijn nog reacties binnen gekomen. Deze reactie zijn alsnog meegenomen in de aangepaste versie. Deze aangepaste versie is in augustus jl. door het college van het Land van Cuijk vastgesteld.

Daarnaast waren in 2021 geen fysieke bijeenkomsten mogelijk om de uitkomsten van de rapportages gezamenlijk te bespreken. Er is daarom besloten om een fysieke informatieavond te organiseren om iedereen hierover bij te praten. Verschillende stakeholders hebben tijdens deze avond input geleverd die is verwerkt. Vervolgens is er ook een werkatelier georganiseerd. Dit werkatelier was goed bezocht, ca. 50 personen, bijna alle stakeholder waren aanwezig, dorpsraden, alle verenigingen, de Vrienden van de Groene Kraaij, en de ondernemers rondom de Kraaijensbergse Plassen om in gezamenlijkheid nogmaals input te kunnen geven en acties uit het uitvoeringsprogramma te prioriteren. Deze inbreng is ook verwerkt in het uitvoeringsprogramma.



Informatieve raadsbijeenkomst 15 september

Op donderdag 15 september jl. heeft een beeldvormende raadsbijeenkomst plaats gevonden om accenten en prioriteiten te geven aan de thema's in het uitvoeringsprogramma. Het versterken van de natuurdoelen en het waarborgen van de leefbaarheid in de kernen, en de gehele gemeente, hebben extra aandacht gekregen in het uitvoeringsprogramma.

Vier actielijnen in het uitvoeringsprogramma

De onderstaande vier actielijnen vormen de basis om de Kraaijbergse Plassen de komende jaren verder te ontwikkelen tot een waardevolle bestemming waarbij economische- en natuurbelangen hand in hand gaan. De actielijnen borduren voort op de onderdelen uit de visie:

- Versterking van verblijf
- Versterking van het waterrecreatief product
- Versterking van de land- en routegebonden recreatie
- Samenwerking en positionering.

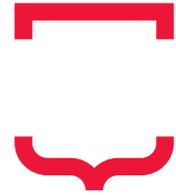
De actielijnen zijn vervolgens in het uitvoeringsprogramma uitgewerkt in concrete acties/projecten en kaders. Per actie is indicatief de gemeentelijke of stakeholder inzet aangegeven. De visie uit 2018, de talloze gesprekken en bijeenkomsten met belanghebbenden uit het gebied, het onderzoek over watergebruik en de gevolgen van de diverse plannen en ontwikkelingen in het gebied hebben allen hun vertaalslag gekregen in de actielijnen.

Versterking van verblijf

Als het gaat om “verblijfsrecreatie” vormen de huidige en toekomstige locaties een belangrijke functie in het “vasthouden” van recreanten. Naast de ontwikkeling van deze nieuwe verblijfsaccommodaties, is ook het versterken van de kwaliteit van bestaande verblijfsmogelijkheden een speerpunt. Een ander punt van deze actielijn is de versterking van het aanbod dagrecreatie. Hierbij is de ontwikkeling van Dommelsvoort het belangrijkste punt van deze actielijn. De gebiedsmanager van de Kraaijbergse Plassen en de projectleider Dommelsvoort binnen de gemeente stemmen dit project continu met elkaar af. De benodigde middelen voor dit project staan los van dit uitvoeringsprogramma. Daarnaast is de verwachting dat in 2023 De Bungelaar zal openen als natuurpoort en multifunctionele accommodatie waarvoor nader onderzoek nodig is voor de verkeersafwikkeling en het parkeren.

Versterking van het waterrecreatief product

Wanneer we spreken over het versterken van het “waterrecreatief product”, dan gaat het vooral om de activiteiten op en rond het water. Dat zijn nieuwe waterrecreatie mogelijkheden, horeca, evenementen en het meer beleefbaar maken van het water. Deze actielijn is onderverdeeld in drie onderdelen, dijkverbetering, versterken natuurdoelen en toekomstig watergebruik. De dijkverbetering is een op zichzelf staand project vanuit het waterschap. Voor wat betreft het versterken van de natuurdoelen ligt de prioriteit op de Maasheggen Unesco, en het monitoren van de waterkwaliteit gericht op biodiversiteit. Bij het watergebruik gaat er veel aandacht uit naar het beschikbaar stellen van extra handhavingscapaciteit met een periodieke actualisatie van de verordening. Bovendien, zijn we op zoek naar een mogelijk nieuwe windsurfspot. Tot slot gaan we aan de slag met fysieke maatregelen om onder andere de veiligheid en natuurontwikkeling te verbeteren, hierbij nemen we een extra trailerhelling mee.



Versterking van de land- en routegebonden recreatie

De routestructuren moeten de verbindingen in het gebied leggen en leiden tot een samenhangend geheel met meer beleving van natuur en landschap. Onmisbaar zijn de poorten, de entrees en de uitzichtpunten van waaruit het gebied kan worden verkend en/of aanschouwd. De ontsluiting van het toeristisch product en de verkeersontsluiting van het Plassengebied met de daarbij behorende handhaving hebben prioriteit.

De verkeerscirculatie in het Plassengebied wordt een verplicht onderdeel bij de realisatie van nieuwe plannen/initiatieven. De leefbaarheid en natuurbescherming zijn randvoorwaarden bij de afweging van de uiteindelijk keuzes die gemaakt moeten worden. In het bijzonder is dit belangrijk voor de kernen Linden en Beers voor de realisatie van Dommelsvoort. Ook de parkeervoorzieningen in het Plassengebied worden een verplicht onderdeel bij de realisatie van nieuwe plannen/initiatieven. In het bijzonder is dit belangrijk voor de Bungelaar en de stranden in het Plassengebied. In 2023 willen we starten met een onderzoek voor zowel Dommelsvoort in samenhang met Linden en Beers. In combinatie met actielijn 2, aandacht zijn geluidsoverlast, overnachten op de Plassen, zwerfvuil, samenscholing, en verkeersveiligheid rondom de Plassen.

Samenwerking en positionering

De organisatiestructuur is goed rondom de Kraaijbergse Plassen. Deze structuur willen we niet veranderen. De stakeholders, dorpsraden, ondernemers en verenigingen weten elkaar goed te vinden. De verbindingsofficieren tussen de gemeentelijke organisatie en de stakeholders in en rondom de Kraaijbergse plassen zijn de gebiedsmakelaars Linden, Beers en de gebiedsmanager. Om de kwaliteit van het gebied naar buiten de regio op een hoger niveau te lichten is de samenwerking met Visit Land van Cuijk en andere partijen een must. Zij kunnen zorgen voor een goede positionering regionaal en nationaal.

Benodigde middelen voor het uitvoeringsprogramma

De werkzaamheden voor de acties zijn reeds grotendeels binnen de gemeentelijke organisaties ondergebracht zoals het project Dommelsvoort. Bij een aantal werkzaamheden zal extra capaciteit (inhuren of extra fte) toegevoegd moeten worden. Maar er zullen ook eenmalige investeringen en onderzoek gedaan moeten worden.

Er is een investering van € 200.000 (2023 en 2024) nodig voor de monitoring van de waterkwaliteit gericht op biodiversiteit, inrichting van de Maasheggen rondom de Kraaijbergse Plassen, fysieke maatregelen voor veiligheid op en rondom het water. Daarnaast is onderzoek nodig ten behoeve van het verkeerscirculatie en verkeersveiligheid. Bij deze onderzoeken zullen de effecten van leefbaarheid en natuurwaarden meegenomen worden.

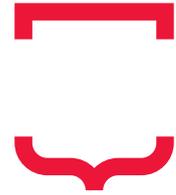
Daarnaast zijn er kosten voor toezicht / handhavingscapaciteit, projectmanagement en natuurontwikkeling Maasheggen. In totaal schatten wij deze kosten op € 225.000,- We willen in de zomer van 2023 en 2024 fors inzetten op handhaven en de organisatie hier rondom heen, zoals de periodieke aanpassing van de verordening. Deze kosten worden gedekt uit de huidige projecten Dommelsvoort en Heeswijkse Kampen.

Na deze periode (eind 2024) wordt geëvalueerd, waarna de structurele lasten in beeld worden gebracht.



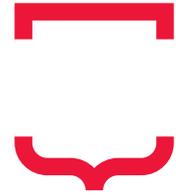
	Project	Loopt via projecten van 2023 en 2024	Investering
Actielijn: Versterking van verblijf			
1	<i>Komende jaren is aandacht voor ontwikkeling van Dommelsvoort, toetsingskader nieuwe (verblijfs)initiatieven zoals mogelijkheden Aquahotel. Het gebiedsmanagement is bezig met netwerkbijeenkomsten, verbetering aanbod en innovatie, toetsing nieuwe initiatieven, ontwikkeling Bungelaar faciliteren, stranden versterken, pontje Linden-Bungelaar, afstemmen evenementenbeleid en stimuleren kunstobjecten. Zie uitvoeringsprogramma.</i>		
Actielijn: Versterking van het waterrecreatief product			
2	Monitoring waterkwaliteit gericht op biodiversiteit		€ 20.000
3	Handhaven / toezicht / ontwikkeling	*	
4	Natuurontwikkeling / Maasheggen	*	€ 60.000
5	Veiligheid / inrichting		€ 25.000
6	<i>Verder komende jaren ook aandacht voor actualiseren verordening. De verordening is in 2022 technisch aangepast en heeft nu een verder aanpassing o.a. ten aanzien van veiligheid gebruikers en waarborgen leefbaarheid. Daarnaast ook aandacht voor fysieke aanpassing zoals steigers. Deltaprogramma Rivieren is een zelfstandig project waar ingezet wordt op een recreatieve verbinding langs de Maas.</i>		
Actielijn: Versterking van de land- en routegebonden recreatie			
7	Parkeren / inrichting (stranden)		€ 25.000
8	Onderzoek verkeerscirculatie		€ 50.000
9	Wandel/fietsroutes		€ 20.000
10	<i>De kosten voor bewegwijzering worden meegenomen in actiepunten 9. Daarnaast aandacht voor Masterplan Rondje Bungelaar (Beers) en vanuit ander beleid is aandacht voor vergroening industrieterrein haven Cuijk.</i>		
Actielijn: Samenwerking en positionering			
11	Programmamanagement	*	
12	<i>Organisatie (netwerk)bijeenkomsten, productontwikkeling op basis van historie/erfgoedbeleving/ verhalen en positionering Kraaijbergse Plassen binnen Land van Cuijk (Visit Land van Cuijk).</i>		
	Totaal	€ 225.000	€ 200.000

De punten 1,6,10 en 12 vallen qua kosten grotendeels onder het programmamanagement beleid.



Toelichting

1. Veel van deze actielijn zijn onderdeel van het programmamanagement, zie punt 11.
2. Het gaat hier om het periodiek monitoren van de kwaliteit van het water door de Radboud Universiteit. Hierbij kunnen we mogelijk ook de duikvereniging bij betrekken, die dagelijks de ontwikkelingen onderwater waarnemen.
3. Gezien de ontwikkelingen rondom de Kraaijenbergse Plassen willen we goed inzicht en toezicht krijgen rondom de veiligheid en gedrag van de bezoekers en de gasten. In de zomer maanden willen we fors gaan inzetten op dit toezicht. Een deel van het budget is nodig voor extra inhuur van BOA's, en een deel is nodig om de verordening Kraaijenbergse Plassen jaarlijks verder aan te scherpen.
4. Vanuit Unesco Man and Biospere is rondom de Kraaijenbergse Plassen een flinke investering nodig in aanplant en informatiepanelen. Er wordt ook gestart met een kavelruilproces en een monitoring omtrent de biodiversiteit om kwaliteit te verbeteren van het gebied. Kavelruil leidt tot meer natuur en meer heggen in het gebied.
5. Veiligheid op het water (onderzoek, signing en ballenlijnen). Hieronder valt tevens het faciliteren van schuilplaatsen van de fauna onder water. De locaties die nu in beeld zijn, zijn bij de strandjes, horecagelegenheden en waar er nu al veel kruisverkeer is van watersporters.
6. Veel van deze punten vallen onder het programmamanagement.
7. Parkeren rondom de Bungelaar en strandje. In 2023 zal de Bungelaar openen als Natuurpoort en als multifunctionele accommodatie met verblijfsmogelijkheden en horeca. Dit zal de nodige verkeersbewegingen met zich meebrengen die goed ingepast moeten worden. Hierbij speelt voldoende parkeermogelijkheden een belangrijk rol om te voorkomen dat er 'zoekverkeer' ontstaat.
8. Het is van belang om alle beoogde ontwikkelingen in en nabij het hele plassengebied en de cumulatieve effecten daarvan integraal te bekijken en te beoordelen. Het doel is realisatie en behoud van een duurzame bereikbaarheid. Daarvoor is een integrale lange termijn visie nodig waarbij ook rekening wordt gehouden met de gefaseerde ontwikkelingen. De verwachte verkeerintensiteiten, de mogelijke knelpunten op het gebied van o.a. verkeersveiligheid en verkeersbewegingen en oplossingsrichtingen dienen daarvoor, zowel voor de lange termijn als in geval van een gefaseerde realisatie, ook de tussentijdse situaties in beeld te worden gebracht. Hiervoor dienen de komende twee jaar een aantal onderzoeken te worden uitgevoerd met betrekking tot o.a. de ontwikkeling van Dommelsvoort in verschillende fases.
 - Ontwikkelingen welke effect resulteren op de bereikbaarheid en verkeersafwikkeling van de Kraaijenbergse plassen.
 - De ontwikkeling van de Bungelaar zal in 2023 gerealiseerd zijn. Om de verkeersbewegingen in kaart te brengen van de N321 naar de Bungelaar met de daarbij behorende parkeervoorzieningen is nader onderzoek nodig. De inrichting van de openbare weg en openbare ruimte kan dan in beeld gebracht worden. Dit kan dan ook afgestemd worden met de omgeving.
 - De ontwikkeling Dommelsvoort in samenhang met het dorp Linden. Hierbij zal de verkeersontwikkelingen en stromen rondom camping/jachthaven 't Loo direct worden meegenomen.
9. Verbetering van knooppuntennetwerk rondom de Plassen. Het strandje Beers en de Bungelaar willen we hierop beter laten aansluiten. We vinden dit traject een aanwinst voor het fietsnetwerk, maar zouden dan twee knooppunten moeten toevoegen. Dit vraagt extra kosten voor twee extra panelen en de fietspanelen op aanliggende knooppunten moeten



- worden aangepast. Daarnaast is het fietspad langs de Heeswijkse Plas en strandpaviljoen Evive nog niet doorgevoerd op de aangrenzende knooppuntpanelen.
10. In de projecten van de actielijn van versterking van de land en routegebonden recreatie zijn de kosten voor bewegwijzering opgenomen.
 11. Programmamanagement waaronder de gebiedsmanager Kraaijbergse Plassen. De dorpsraden, verenigingen en belangorganisaties zijn goed vertegenwoordigd in het gebied. Ondernemers in het gebied weten elkaar te vinden en weten ook de juiste paden binnen de gemeente te bewandelen. Om te zorgen dat alle partijen goed met elkaar samen blijven werken en te blijven informeren over de ontwikkelingen is voor de komende twee jaar een goede onderlinge afstemming noodzakelijk. Zeker gezien de vele ontwikkelingen die er op dit moment afspelen, en de aanvraag van nieuwe ontwikkelingen die zich aanmelden. Daarnaast zijn er ook concrete zaken uit het uitvoeringsprogramma onder de hoede van de gebiedsmanager, zie punt 1, 6 en 12.
 12. De gebiedsmanager zal de ontwikkelingen afstemmen met Visit Land van Cuijk zodat ook de positionering van de Kraaijbergse Plassen goed tot haar recht komt.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

Het rapport Toekomst Watergebruik vormt geen nieuw beleid maar geeft uitwerking aan bestaand beleid en input voor de toekomst. Daarnaast geeft het rapport Toekomst Watergebruik inzicht in de toekomstige ontwikkelingen in de Kraaijbergse Plassen die zorgen voor een veranderende vraag en gebruik. Het resultaat is een diagnose voor zowel de gemeente, ondernemers en gebruikers van het gebied van wat er op hen afkomt, wat zij moeten doen om daar op in te spelen en welke beheerafspraken er nodig zijn om het groeiende gebruik van de Kraaijbergse Plassen voor alle doelgroepen aantrekkelijk te maken en te houden. Dit is ook de basis voor een goed, integraal gebiedsbeheer van de Plassen.

Het uitvoeringsprogramma vormt uiteindelijk de basis om de Kraaijbergse Plassen de komende jaren verder te ontwikkelen tot een waardevolle bestemming waarbij maatschappelijke-, economische- en natuurbelangen hand in hand gaan. Het uitvoeringsprogramma geeft duidelijk aan welke prioriteiten er zijn om tot een sterke en waardevolle gebiedsontwikkeling te komen Plassengebied. Deze gebiedsontwikkeling houdt rekening met de belangen van de inwoners, bezoekers, verblijfs gasten, ondernemers, overheden, belangenorganisaties, waterschap en overige belanghebbenden.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

Gezien de omvang en diversiteit van projecten en belangen is het risico aanwezig dat de aandacht verslapt op onderdelen van dit uitvoeringsprogramma. Daarnaast zal de gemeente Land van Cuijk voor de realisatie van het uitvoeringsprogramma de benodigde middelen moeten vrijmaken.

Waar moeten we rekening mee houden?

Relevante (wettelijke) kaders

Gemeentewet.

Financiën

De middelen die nodig zijn voor de voortgang van het project zijn opgenomen in de begroting 2023 (€ 200.000) en in lopende projecten is € 225.000 beschikbaar. Eind 2024 wordt het project geëvalueerd.



Communicatie

Communicatie naar alle stakeholders is van belang. Zij zijn reeds geïnformeerd over de inhoud van de rapportage en het uitvoeringsprogramma. Zij zullen na het besluit van de gemeenteraad geïnformeerd worden. Daarbij zullen bij betreffende stakeholders afstemming gezocht worden voor de daadwerkelijke uitvoering. Bij bepaalde onderzoeken zullen de dorpsraden en de betreffende ondernemers ook deelnemen aan het participatietraject.

Hoe ziet het vervolgtraject eruit?

Er zal uitvoering gegeven worden aan het uitvoeringsprogramma in 2023 en 2024 waarin de prioriteiten zijn vastgelegd.

Bijlagen

Bij dit voorstel horen de volgende beslisdocumenten en bijlagen:

- Raadsbesluit (concept);
- a. Nota Waterrecreatieparadijs De Kraaijbergse Plassen;
- b. Uitvoeringsprogramma Kraaijbergse Plassen 2022-2024;
- c. Rapportage Toekomst Watergebruik Kraaijbergse Plassen.

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de wnd. burgemeester,

Johan Postma

Wim Hillenaar